

بررسی هوش معنوی در اعضای هیات علمی دانشکده دندانپزشکی و ارتباط آن با توانمندی تدریس

دنیا صدری^{۱*}، رضا حسن زاده^۲

^۱دانشیار گروه پاتولوژی فک و دهان دانشگاه آزاد اسلامی، واحد دندانپزشکی، تهران، ایران
^۲دانشجوی دندانپزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد دندانپزشکی، تهران، ایران
تاریخ ارائه مقاله: ۹۶/۸/۵ - تاریخ پذیرش: ۹۶/۱۲/۲۸

Assessment of Spiritual Intelligence and its Association with Teaching Ability in the Faculty Members of the School of Dentistry

Donia Sadri^{1*}, Reza Hasanzadeh²

¹Associate Professor, Department of Oral and Maxillofacial Pathology Department, Islamic Azad University, Dental Branch, Tehran, Iran

²Dental Student, Islamic Azad University, Dental Branch, Tehran, Iran

Received: 27 October 2017; Accepted: 19 March 2018

Introduction: Given the importance of enhancing the teaching ability of faculty members and the influential factors and considering the limited resources in this regard, the present study was conducted to evaluate the spiritual intelligence and its association with teaching ability in the faculty members of the dentistry school at Islamic Azad University in 2015.

Materials and Methods: In this analytical-correlational study, the spiritual intelligence of the faculty members was assessed using the Persian version of the standard King's health questionnaire (KHQ), the validity and reliability of which were confirmed. Moreover, the teaching ability of the participants was evaluated using the Persian version of the Alabama standard questionnaire with proper validity and reliability. In the KHQ, spiritual intelligence was scored based on a five-point Likert scale, and teaching ability in the Alabama inventory scale was scored based on a four-point Likert scale. Influential factors, such as age and gender, were also reviewed. Data analysis was performed using the Chi-square and Spearman tests.

Results: In total, 132 questionnaires were distributed among the faculty members of the Dentistry Unit at Islamic Azad University, 96 of which were collected. Mean scores of spiritual intelligence and teaching ability were 58.8 ± 15.4 and 92.1 ± 17.3 , respectively. The correlation between the spiritual intelligence and teaching ability of the faculty members was estimated at 0.301. Spiritual intelligence was observed to be higher in the female participants ($P < 0.005$) with more teaching experience ($P < 0.05$) and stable employment ($P < 0.01$). In addition, teaching ability increased significantly in the married women ($P < 0.005$) with stable employment ($P < 0.01$).

Conclusion: According to the results, spiritual intelligence and teaching ability had low correlation in the field of dentistry. Women with a broad teaching background and stable employment were observed to have higher spiritual intelligence, while teaching ability was higher in the married faculty members with stable employment.

Keywords: Spiritual Intelligence, Teaching Ability, Faculty Members, Dental School.

*Corresponding Author: donia1351@yahoo.com

J Mash Dent Sch 2018; 42(2): 159-66.

چکیده

مقدمه: با توجه به اهمیت ارتقای توانمندی تدریس در اعضای هیات علمی و بررسی عوامل مرتبط با آن و با عنایت به منابع کم موجود در این زمینه، تحقیق حاضر با هدف بررسی هوش معنوی و ارتباط آن با توانمندی تدریس در اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دندانپزشکی در سال ۱۳۹۴ انجام شد.

مواد و روشها: تحقیق حاضر به روش تحلیلی، از نوع همبستگی انجام شد. هوش معنوی با نسخه فارسی پرسشنامه استاندارد کینگ که قبلاً روایی و پایایی آن به اثبات رسیده بود و نیز توانمندی تدریس با استفاده از نسخه فارسی پرسشنامه استاندارد آلاباما بررسی شد. پرسشنامه هوش معنوی کینگ در مقیاس ۵ درجه لیکرت و پرسشنامه توانمندی تدریس آلاباما در مقیاس ۴ درجه لیکرت امتیازگذاری شدند. عوامل مرتبط مثل سن و جنس نیز بررسی شدند. جهت تحلیل یافته ها از آزمون آماری کای-دو و اسپیرمن استفاده شد.

* مولف مسؤول، نشانی: تهران، خیابان پاسداران، نیستان ۱۰، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد دندانپزشکی، تلفن: ۰۲۱-۲۲۷۶۳۴۶۰

E-mail: donia1351@yahoo.com

یافته ها: تعداد ۱۳۲ عدد پرسشنامه بین اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دندانپزشکی پخش شد که از این تعداد، ۹۶ عدد پرسشنامه جمع آوری شد. میزان نمره هوش معنوی $۵۸/۸ \pm ۱۵/۴$ و میانگین نمره توانمندی تدریس $۹۲/۱ \pm ۱۷/۳$. میزان همبستگی بین هوش معنوی با توانمندی تدریس اعضای هیات علمی برابر با $r = +۰/۳۰۱$ گزارش شد ($p=0.01$)، افراد مونث ($p=0.005$)، سابقه تدریس بیشتر ($p=0.05$)، وضعیت استخدامی با ثبات ($p=0.01$)، هوش معنوی بالاتری داشتند. توانمندی تدریس در متاهلین ($p=0.005$)، وضعیت با ثبات استخدامی به طور معنی داری افزایش داشت.

نتیجه گیری: به نظر می رسد همبستگی هوش معنوی با توانمندی تدریس در حوزه دندانپزشکی در حد کم می باشد. افراد مونث با سابقه تدریس بیشتر و وضعیت استخدامی با ثبات هوش معنوی بیشتر و متاهلین با ثبات استخدامی از توانمندی تدریس بالاتری برخوردار بودند.

کلمات کلیدی: هوش معنوی، توانمندی تدریس، اعضای هیات علمی، دانشکده دندانپزشکی. مجله دانشکده دندانپزشکی مشهد / سال ۱۳۹۷ دوره ۴۲ / شماره ۲: ۶۶-۱۵۹.

مقدمه

شگفت‌انگیزی آشکار کرده و ایشان را در انجام مسئولیتهای اجتماعی یاری دهد.^(۵،۶) مفهوم هوش معنوی برای اولین بار در سال ۱۹۹۶ توسط Stevens و بعدها در سال ۱۹۹۹ توسط Emones مطرح شد.^(۷) هوش معنوی توانایی بکارگیری و بروز منابع، ارزشها و کیفیتهای معنوی است، به گونه ای که بتواند کارکرد روزانه و سلامت جسمی و روحی را ارتقا دهد.^(۸)

افزایش خلاقیت، خوش‌بینی، اعتماد به نفس و ارزشهای والای انسانی از نتایج ارتقای هوش معنوی است که در نهایت می تواند موجب ارتقای عملکرد اساتید علوم پزشکی در حوزه آموزش و درمان شود.^(۹) با این پیش فرض که افزایش هوش معنوی می تواند موجب ارتقای عوامل انگیزشی در اعضای هیات علمی شده و با کاهش اضطراب و افزایش شادکامی موجب تسهیل ارتباط استاد و دانشجو شود^(۱۰)، این پژوهش با هدف شناسایی همبستگی هوش معنوی با توانمندی تدریس در اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دندانپزشکی دانشگاه آزاد تهران در سال ۱۳۹۴ انجام شد.

مواد و روشها

تحقیق به صورت تحلیلی از نوع همبستگی انجام شد. با مراجعه به کارگزینی هیات علمی مشخص شد که تعداد اعضای هیات علمی واحد دندانپزشکی در سال

اعضای هیات علمی، مهمترین منابع دانشگاهها و مسوول تربیت نیروی انسانی نظام بهداشتی درمانی کشور هستند.^(۱) ارتقای توانمندیهای ایشان می تواند موجب ارتقای آموزش دانشجویان علوم پزشکی و نظام سلامت کشور گردد.^(۲) افزایش توانمندی تدریس در اعضای هیات علمی حوزه علوم پزشکی، موضوع پژوهشهای مختلفی بوده است و مطالعات نشان می دهد احترام به دانشجو، علم به موضوع تدریس، وجود طرح درس، اعتقادات مذهبی و رعایت عدالت از بهترین ویژگیهای یک استاد خوب از دید دانشجویان می باشد.^(۳) بسیاری از دانشجویان توانایی برقراری ارتباط مناسب استاد با دانشجو را یکی از عوامل بسیار مهم در افزایش توانمندی تدریس بیان کرده اند.^(۳،۴) هوش در تعریف، ظرفیت یادگیری و بکارگیری دانش کسب شده و توانایی تطبیق با محیط است و نظریه های مختلفی در خصوص انواع آن وجود دارد.^(۵) هوش کلی (IQ)، هوش هیجانی (EQ) و هوش معنوی (SQ) سه شکل تعریف شده از هوش هستند. بررسیها نشان می دهد هوش کلی (IQ) را در رایانه‌ها نیز می توان جستجو کرد. هوش هیجانی (EQ) در پستانداران عالی نیز وجود دارد و هوش معنوی یا (SQ) منحصر به انسان است. هماهنگی در کاربرد سه نوع هوش می تواند نیروهای درونی انسانها را به طرز

نمره صفر کاملاً نادرست، نمره ۱ نادرست، نمره ۲ تا حدودی درست، نمره ۳ بسیار درست و نمره ۴ کاملاً درست در نظر گرفته می شد.

در نهایت نمره فرد در مقیاس ۰ تا ۹۶ قرار می گرفت که نمره بالاتر نشان دهنده هوش معنوی بیشتر بود.^(۱۲) اعداد مساوی و بالاتر از میانگین بدست آمده هوش معنوی مطلوب در نظر گرفته شد و پایینتر از آن نامطلوب در نظر گرفته شد. به علاوه سن، جنس، سابقه تدریس، رتبه علمی، وضعیت تاهل و وضعیت استخدامی اعضای هیات علمی نیز ثبت گردید.

در انتها اطلاعات استخراج شده از دو پرسشنامه تحت آزمون آماری کای-دو و اسپیرمن مورد قضاوت آماری قرار گرفت.

یافته ها

تعداد ۱۳۲ عدد پرسشنامه بین اعضای محترم هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دندانپزشکی پخش شد که از این تعداد، ۹۶ عدد پرسشنامه جمع آوری شد. ۳۶ نفر از تکمیل فرمهای اطلاعاتی خودداری کرده و از مطالعه خارج شدند.

از ۹۶ نفر عضو هیات علمی، ۴۸ درصد مذکر و ۵۲ درصد مؤنث بودند. محدوده سنی اعضای هیات علمی بین ۲۹ تا ۸۲ سال بود که میانگین سن آنها ۴۳/۰۸ سال بود.

طبق پرسشنامه جمع آوری شده، ۳ نفر استاد (۳/۱۱ درصد)، ۱۰ نفر دانشیار (۱۰/۴ درصد)، ۶۷ نفر استادیار (۶۹/۸ درصد) و ۱۶ نفر مربی (۱۶/۷ درصد) بودند.

همه اعضای هیات علمی علاقه مند به شغل یات علمی بودند. میانگین سابقه کار ۱۲/۸ سال بود. از ۹۶ نفر عضو هیات علمی ۸۰ نفر متاهل و ۱۶ نفر مجرد

۱۳۹۴، ۱۳۲ نفر می باشند. روش نمونه گیری به صورت سرشماری انجام گرفت.

در این مطالعه از دو پرسشنامه معتبر به نامهای هوش معنوی کینگ (SISRT) در مقیاس ۵ درجه لیکرت و پرسشنامه توانمندی تدریس آلاباما در مقیاس ۴ درجه لیکرت استفاده شد که پایایی و روایی آنها در مطالعات داخلی تایید شده بود.^(۸،۱۱)

پرسشنامه آلاباما ۲۹ سوالی و دارای ۸ حیطه بود که شامل این موارد می باشد:

۱. آمادگی (برنامه ریزی) پیش از تدریس، تدریس بر اساس برنامه درسی سازمان یافته، سنجش عملکرد دانشجویان قبل، حین و پس از تدریس، مدیریت کلاس درس، جو مساعد یادگیری، ارتباط، توسعه حرفه ای و رهبری و نحوه عملکرد مسوولیت های حرفه ای.

نمره دهی از شماره ۱ تا ۴ بود که نمره ۱ به عملکرد نامناسب، نمره ۲ به اصلاح عملکرد، نمره ۳ به عملکرد قابل قبول و نیاز به فعالیت بیشتر و نمره ۴ به رضایت از عملکرد تعلق گرفت. سقف عدد توانمندی با ضرب کردن تعداد سوالات پرسشنامه توانمندی به نمره ۴ بدست آمد که ۱۱۶ می باشد و کف عدد توانمندی با ضرب کردن تعداد سوالات به نمره ۱ بدست آمد که ۲۹ می باشد. اعداد مساوی و بالاتر از میانگین بدست آمده توانمندی تدریس مطلوب در نظر گرفته شد و پایینتر از آن نامطلوب.

پرسشنامه هوش معنوی کینگ ۲۴ سوالی است و دارای ۴ حیطه می باشد که عبارتند از:

تفکر وجودی انتقادی با ۷ آیتم، تولید معنای شخصی با ۵ آیتم، آگاهی متعالی با ۷ آیتم، بسط حالت هوشیاری با ۵ آیتم.

نمره دهی از ۰ تا ۴ و شامل موارد ذیل بود:

میزان نمره توانمندی تدریس $92/1 \pm 17/3$ بود. مساوی و بالاتر از آن مطلوب در نظر گرفته شد و پایینتر از آن نامطلوب. بیشترین نمره توانمندی تدریس در بین اعضای هیات علمی ۱۱۶ و کمترین ۳۸ بود. (جدول ۲)

میزان همبستگی بین هوش معنوی با توانمندی تدریس اعضای هیات علمی برابر با $0/301$ بدست آمد که نشان دهنده همبستگی کم بین هوش معنوی با توانمندی تدریس اعضای هیات علمی است.

بودند. در بررسی وضعیت استخدام اعضای هیات علمی، ۵۱ نفر رسمی، ۱۸ نفر قراردادی، ۱۳ نفر پیمانی و ۱۴ نفر حق التدریس بودند.

در ادامه و بررسی همبستگی اعضای هیات علمی مشخص شد، میزان نمره هوش معنوی ایشان $58/8 \pm 15/4$ بود، مساوی و بالاتر از آن مطلوب در نظر گرفته شد و پایینتر از آن نامطلوب. بیشترین نمره هوش معنوی در بین اعضای هیات علمی ۹۴ و کمترین ۳۰ بود. (جدول ۱)

جدول ۱. توزیع فراوانی اعضای هیات علمی بر حسب هوش معنوی به تفکیک عوامل مرتبط

نتیجه آزمون	نامطلوب N=۳۲	مطلوب N=۶۴	عوامل مرتبط
P=۰/۰۰۵	۱۰ (۳۱/۳)	۴۲ (۶۵/۶)	مونث
	۲۲ (۶۸/۷)	۲۲ (۳۴/۴)	جنس
P=۰/۰۹	۱۸ (۵۶/۳)	۳۹ (۶۱)	مذکر
	۱۴ (۴۳/۷)	۲۵ (۳۹)	کتر از ۴۳
P=۰/۰۰۵	۱۴ (۴۳/۸)	۴۳ (۶۷/۲)	بیشتر از ۴۳
	۱۸ (۵۶/۲)	۲۱ (۳۲/۸)	کتر از ۱۳
P=۰/۰۹۷	۲۸ (۸۷/۵)	۵۵ (۸۶)	سابقه تدریس
	۴ (۱۲/۵)	۹ (۱۴)	بیشتر از ۱۳
P=۰/۰۱	۲۸ (۸۷/۵)	۵۳ (۸۳)	مریی و استادیار
	۴ (۱۲/۵)	۱۱ (۱۷)	رتبه علمی
P=۰/۰۱	۲۸ (۸۷/۵)	۵۳ (۸۳)	دانشیار و استاد
	۴ (۱۲/۵)	۱۱ (۱۷)	متاهل
P=۰/۰۱	۱۵ (۴۷)	۴۹ (۷۷)	متاهل
	۱۷ (۵۳)	۵ (۲۳)	تاهل
P=۰/۰۱	۱۵ (۴۷)	۴۹ (۷۷)	مجرد
	۱۷ (۵۳)	۵ (۲۳)	پیمانی و رسمی
			وضعیت استخدام
			حق التدریس و قراردادی

داده ها بوسیله (درصد) تعداد توصیف شده است

جدول ۲. توزیع فراوانی اعضای هیات علمی بر حسب توانمندی تدریس به تفکیک عوامل مرتبط

نتیجه آزمون	نامطلوب N=۲۸	مطلوب N=۶۸	عوامل مرتبط
P=۰/۸	۱۳ (۴۶/۵)	۳۷ (۵۴/۵)	مونث
	۱۵ (۵۳/۵)	۳۱ (۴۵/۵)	جنس
P=۰/۹۵	۱۶ (۵۷/۲)	۴۱ (۶۰/۳)	مذکر
	۱۲ (۴۲/۸)	۳۷ (۳۹/۷)	سن
P=۰/۸	۱۸ (۶۴/۳)	۴۹ (۵۷/۴)	کمتر از ۴۳
	۱۰ (۳۵/۷)	۲۹ (۴۲/۶)	بیشتر از ۴۳
P=۰/۸	۲۷ (۹۶/۴)	۵۶ (۸۲/۴)	کمتر از ۱۳
	۱ (۳/۶)	۱۲ (۱۷/۶)	بیشتر از ۱۳
P=۰/۸	۱۸ (۶۴/۳)	۶۲ (۹۱/۲)	مربی و استادیار
	۱۰ (۳۵/۷)	۶ (۸/۸)	رتبه علمی
P=۰/۰۰۵	۱۸ (۶۴/۳)	۶۲ (۹۱/۲)	دانشیار و استاد
	۱۰ (۳۵/۷)	۶ (۸/۸)	متاهل
P=۰/۰۱	۱۰ (۳۵/۷)	۵۴ (۷۹/۵)	متاهل
	۱۸ (۶۴/۳)	۱۴ (۲۰/۵)	تاهل
P=۰/۰۱	۱۰ (۳۵/۷)	۵۴ (۷۹/۵)	مجرد
	۱۸ (۶۴/۳)	۱۴ (۲۰/۵)	پیمانی و رسمی
			وضعیت استخدام
			حق التدریس و قراردادی

داده ها بوسیله (درصد) تعداد توصیف شده است

بحث

نتایج مطالعه کریمی موقی و همکاران^(۱۲) نیز که در دانشکده پزشکی مشهد انجام شد نشان داد که هوش معنوی اعضای هیات علمی در حد کم تا متوسط است. این مطالعه از لحاظ بررسی همبستگی بین هوش معنوی و توانمندی تدریس اعضای هیات علمی مشابه مطالعه ما می باشد. در این مطالعه تفاوت معنی داری بین هوش معنوی برحسب برخی از مشخصات فردی از جمله تاهل، گروه سنی، جنسیت و آخرین مدرک تحصیلی مشاهده

نتایج این پژوهش نشان داد که همبستگی بین هوش معنوی با توانمندی تدریس اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دندانپزشکی در حد کم می باشد. افراد مونث با سابقه تدریس بیشتر و وضعیت استخدامی با ثبات هوش معنوی بالاتری داشتند که این امر در راستای مطالعه قاسمی و همکاران^(۱۳) می باشد.

درونی یکی از راهکارهای مهم در افزایش توانمندسازی اعضای هیات علمی بوده و بهبود عوامل انگیزشی، بالاترین رتبه را در این خصوص به خود اختصاص داده است. افزایش هوش معنوی اعضای هیات علمی می تواند از این طریق بر توانمندسازی ایشان موثر باشد. مطالعه مظلومی و همکاران^(۱۸) نشان داد ارتقای هوش معنوی با اثر بر روی قدرت رهبری و مدیریت اساتید علوم پزشکی می تواند در افزایش توانمندی تدریس از طریق کنترل مناسب کلاس درس موثر باشد.

Buchel و همکاران^(۱۹) نیز با بررسی نظرات دانشجویان و دستیاران تخصصی در خصوص مشخصات یک استاد بالینی مطلوب به این امر تاکید کردند که از نظر ایشان استاد بالینی با توجه به نقش الگویی که برای دانشجویان دارد با رفتار احترام آمیز خود با بیمار و صبر و آرامش در درک وضعیت بیماران می تواند جایگاه آموزش بالینی را در سایه کوریکولوم پنهان ارتقاء دهد. نتایج سایر مطالعات در این زمینه نشان داده است افزایش هوش معنوی می تواند با افزایش تواناییها و ظرفیتهای فردی، گسترش روابط بین فردی و فضایی چون شکیبایی و بخشندگی، محیط آموزش بالینی علوم پزشکی را متاثر کند.^(۱۳و۱۶)

انجام فعالیتهای معنوی چون خلوت کردن با خود، دعا و عبادت، تمریناتی چون یوگا و مراقبه، حضور در طبیعت و درک هنرهای تجسمی (نقاشی، موسیقی و نوشتههای خلاقانه) و رفتار همدلانه با هموعان از راهکارهای ارتقای هوش معنوی می باشند.^(۸)

ارتقای هوش معنوی در اساتید علوم پزشکی می تواند موجب ارتقای رضایت شغلی، سلامت روان و کاهش اضطراب بوده و ارتباط موثر استاد و دانشجو را بهبود بخشد و از این منظر می تواند موجب ارتقای

شد. جنس مونث بطور معنی داری هوش معنوی بالاتری داشت و افراد متاهل دارای هوش معنوی و توانمندی تدریس بالاتری بودند.^(۱۲،۱۳) در مطالعه حاضر، تفاوت معنی داری بین میانگین نمره هوش معنوی اعضای هیات علمی با مشخصات فردی از جمله جنس، سابقه تدریس و وضعیت استخدام مشاهده شد. در این مطالعه نشان داده شد که اعضای هیات علمی مونث هوش معنوی بالاتری دارند. هر چه سابقه تدریس کمتر بود، هوش معنوی اعضای هیات علمی بالاتر بوده است.

در بررسی توانمندیهای تدریس اعضای هیات علمی با مشخصات فردی مشخص شد که تفاوت معناداری با تاهل و وضعیت استخدام وجود داشتند. افراد متاهل به طور معناداری توانمندی تدریس بالاتری داشت که بخاطر مسولیت پذیری و همدلی بیشتر آنها بوده است.

افرادی که وضعیت استخدام آنها پیمانی- رسمی بوده است، توانمندی تدریس بالاتری داشته اند که می تواند ناشی از کاهش اضطراب از دست دادن شغل باشد؛ این امر در مطالعات دیگری نیز تایید شده است.^(۱۴و۱۵)

مطالعات خرمی راد و همکاران^(۱۶) و رئیسی و همکاران^(۱۷) نشان داد که ارتباط معکوس و معناداری بین هوش معنوی با اضطراب وجود دارد. افراد با هوش معنوی بالاتر شادکامی بیشتری را تجربه می کنند و در نهایت معنویت، سلامت ذهنی افراد را بهبود بخشیده و با نتایج مثبتی از قبیل افزایش اعتماد به نفس و کاهش اضطراب همراه است. به نظر می رسد توانمندی تدریس در حوزه آموزش بالینی و ارتباط موثر پزشک- بیمار می تواند تحت تاثیر این عوامل باشد.

صدری و همکاران^(۱۴) در مطالعه ای که در خصوص روشهای توانمندسازی اعضای هیات علمی دندانپزشکی انجام شد، نشان دادند ایجاد انگیزه از طریق پادشاهای

مونث با سابقه تدریس بیشتر و وضعیت استخدامی با ثبات هوش معنوی بیشتر و متاهلین با ثبات استخدامی از توانمندی تدریس بالاتری برخوردار بودند.

تقدیر و تشکر

بدین وسیله از همکاری اساتید محترم واحد دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی تقدیر می‌گردد.

توانمندی تدریس باشد.^(۱۶،۱۵) اما افزایش توانمندی تدریس در اساتید، وابسته به عوامل دیگری چون آشنایی با روشهای نوین تدریس، اصول آموزش پزشکی، روشهای نوین ارزشیابی نیز می باشد. انجام مطالعات مشابه در خصوص ارتباط هوش معنوی با توانمندی تدریس بالینی و کیفیت درمان بیماران توصیه می‌گردد.

نتیجه گیری

به نظر می‌رسد همبستگی هوش معنوی با توانمندی تدریس در حوزه دندانپزشکی در حد کم می باشد. افراد

منابع

- Hassan M, Zafar Yaqub M. Strategic role of human resource development as boundary spanner. *Eur J Econom Finance Admin Sci* 2010; 19:146-55.
- Karimi Moonghi H, Gazrani A, Gholami H, Saleh Moghaddam A, Ashory A, Vaghei S. Relationship between spiritual intelligence and nurses' clinical competency. *Quarter J Sabzevar Univ Med Sci* 2011; 18(2):132-9. (Persian)
- Narayanasamy A. The impact of empirical studies of spirituality and culture on nurse education. *J Clin Nurs* 2006; 15(7):840-51.
- Saidy EP, Hassan A, Rahman FA, Jalil HA, Ismail IA, Krauss SE. Influence of emotional and spiritual intelligence from the national education philosophy towards language skills among secondary school students. *Europ J Soc Sci* 2009; 9(1):61-71.
- Sohrabi F. Principles of spiritual intelligence. *J Ment Health* 2008; 1(1):14-8.
- Bandura A. Cultivate self-efficacy for personal and organizational effectiveness. *Hand book of principles of organization behavior*. 2nd ed. New York: John Wiley & Sons; 2009. P. 179-200.
- Emmons RA. Spirituality and intelligence: problems and prospects. *Int J Psych Religion* 2000; 10(1):57-64.
- Sohrabi F, Naseri E. A study of the conception and components of spiritual of intelligence and developing and instrument to assess it. *Res Psych Health* 2010; 2(4):69-77. (Persian)
- Aminuddin H. Emotional and spiritual intelligences as a basis for evaluating the national philosophy of education achievement. *Res J Int Stud* 2009; 12:59-66.
- Sisk D. Engaging the spiritual intelligence of gifted students to build global awareness in the classroom. *Roper Rev* 2008; 30(1):24-30.
- Morton JB, Johnson F, Walters B. Alabama state department of education student assessment program questionnaire. 2008; Available at: URL: <https://www.alsde.edu/sec/sa>. Accessed April 28 2008.
- Mounaghi HK, Lakeh MA, Makarem A, Esmaili H, Ebrahimi M, Ashouri A. The Relationship between Spiritual Intelligence/Quotient (SQ) and Teaching Competency in Medical Faculty Members. *Iran J Med Educ* 2012; 12(8):554-63.

13. Ghasemi-Pirbalouti M, Ahmadi R, Alavi-Eshgaftaki SM, Alavi-Eshkaftaki SS. The association of spiritual intelligence and job satisfaction with mental health among personnel in Shahrekord University of Medical Sciences. *J Shahrekord Univ Med Sci* 2014; 16(5):123-31. (Persian)
14. Sadri D, Jahanbani J, Fayazi M, Rokhsari S, Naraghian N. Evaluation of views of faculty members on effective strategies of empowerment and related factors in the Dental Branch of Islamic Azad University in 2014. *J Res Dent Sci* 2016; 12(4):193-201.
15. Emmons RA. Is spirituality intelligence? Motivation, cognition and the psychology of ultimate concern. *Int J Psychol Religion* 2000; 10(1):23-6.
16. Khorramirad A, Arsangjang S, Ahmaritehran H, Dehghani H. The relation between spiritual intelligence and test anxiety among nursing and midwifery students: application of path analysis. *Iran J Med Educ* 2013; 13(4):319-30.
17. Raisi M, Ahmari Tehrani H, Heidari S, Jafarbegloo E, Abedini Z, Bathaie SA. Relation between spiritual intelligence, happiness and academic achievement in students of Qom University of Medical Sciences. *Iran J Med Educ* 2013; 13(5):431-40.
18. Mazloomi Mahmood Abad S, Rahaei Z, Ehrampoush MH, Soltani T. The characteristics of an expert faculty member based on view points of medical students Yazd, Iran-2008. *Hormozgan Univ Med Sci* 2010; 14(3):226-33. (Persian)
19. Buchel TL, Edwards FD. Characteristics of effective clinical teachers. *Fam Med* 2005; 37(1):30-5.